

Göteborgs universitet
Box 100
405 30 Göteborg

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Åsa Rurling
08-563 088 67
asa.rurling@hsv.se
BESLUT

2009-11-02
Reg.nr 83-5553-09

Beslut om tillstånd att använda alternativt urval till mer än en tredjedel av platserna på programmet Landskapsvårdens hantverk vid Göteborgs universitet under 2010

Ärendet

Göteborgs universitet ansöker om tillstånd att använda ett alternativt urval till samtliga platser på programmet Landskapsvårdens hantverk i antagningen till höstterminen 2010. Universitetet har haft tillstånd att använda alternativt urval till samtliga platser under 2009 och har nu inkommit med en uppföljning.

Uppföljning av urvalsprocessen 2009

Till utbildningen genomfördes en ordinarie ansökningsomgång och en efterrekrytering. Efterrekrytering genomfördes eftersom många sökande valde andra utbildningar istället. I den första omgången fanns 38 (31 kvinnor och 7 män) behöriga sökande. Efter första omgången med arbetsprov och intervju i maj hade 11 sökande antagits, varav 8 var kvinnor och 3 män. I efterrekryteringen genomfördes ytterligare 27 sökande arbetsprov och intervju. Av dessa antogs 11 stycken, varav 6 var kvinnor och 5 var män. Totalt antogs 22 sökande varav 14 var kvinnor och 8 var män.

I uppföljningen finns en beskrivning av urvalsprocessen, vad de sökande praktiskt genomfört, frågor vid intervjun, vad som bedömts samt reflektioner och slutsatser från dem som arbetat med urvalet. Lärarna gjorde reflektionen att förvånansvärt många av de sökande också hade sökt till olika vårdutbildningar i andra och tredje hand. Under intervjuerna framkom att det var av stor betydelse för de sökande att få gå en utbildning där innehållet och målet är att kunna arbeta med händerna. Vidare upplevde lärarna att antagningsprovet gav en rättvisande bild av den sökandes motivation och förutsättningar att kunna tillgodogöra sig utbildningen. Det upplevdes också som viktigt att de sökande fick en klar bild av vad det innebär att läsa den aktuella utbildningen, i form av hantverkskunskap i kombina-

tion med teori. Samtidigt innebar urvalsprocessen en hel del administrativt arbete för de inblandade.

Lärosätet menar att det är svårt att bedöma hur väl urvalsinstrumentet egentligen faller ut för de sökande eftersom det är första gången man använder det. Det fanns ingen tydlig tendens att de som hade lägre betyg hade högre poäng på arbetsprovet, utan snarare tvärtom. Det skulle innebära att en betygsgrundad antagning, i kombination med en informationsdag för de sökande, skulle vara ett alternativ. Lärosätet önskar dock tillstånd att få fortsätta ytterligare ett år med denna urvalsprocess för att sedan göra en ny utvärdering.

Beskrivning av urvalsinstrumentet

Samtliga behöriga sökande kallas till intervju och arbetsprov. Under en dag ges information till de sökande och den individuella intervjun och arbetsprovet genomförs. Resultatet av intervjun och arbetsprovet vägs samman till en helhetsbedömning av den sökande.

I arbetsprovet får de sökande tillgång till ett urval konstruktionsmaterial samt en uppsättning handverktyg. Uppgiften består i att med utgångspunkt från en skiss/ritning tillverka en enkel träkonstruktion (t.ex. en informationsskylt) som ska placeras utomhus och passa i ett "landskapsvårdssammanhang". De sökande intervjuas även av två lärare.

Följande aspekter bedöms:

- A) Olika aspekter på förutsättningarna att bli en skicklig hantverkare
- *Förståelse för hantverkliga processer.* För att bedöma detta används kriterierna förmåga att urskilja olika moment i en praktisk arbetsprocess; förmåga att förutse de olika arbetsmomenten i en arbetsprocess; förmåga att planera momenten så att de genomförs tidsmässigt effektivt utifrån efterfrågade krav på precision; samt förmåga att förklara turordningen av momenten och val som görs i förhållande till material, verktyg och metoder
 - *Grundläggande färdigheter i hantverk.* För att bedöma detta används bl.a. kriterierna förmåga att utifrån en muntlig och/eller skriftlig arbetsinstruktion genomföra ett arbete; förmåga att planera genomförandet genom att bedöma och värdera förutsättningarna som uppgiftens mål, platsens egenskaper och sammanhang, tillgänglig tid och tillgängliga redskap; förmåga att välja rätt verktyg till olika arbetsmoment; och förmåga att hantera verktygen (något är nytt för de flesta) med rätt handgrepp.
 - *Handlag som visar på förutsättningar att uppnå hög hantverksskicklighet.* I kriterierna för "Grundläggande färdigheter..." ovan finns flera moment där bedömarna kan urskilja hur sökande med samlad erfarenhet och/eller talang förstår (de nya) förutsättningarna och löser uppgiften effektivt med avseende på tid och precision. Att relativt snabbt och med hög precision lösa en ny uppgift

ger goda förutsättningar att uppnå hög hantverksskicklighet. Sökande utan erfarenhet bedöms också med avseende på förmågan att genomföra uppgiften på motsvarande sätt men med bristen på erfarenhet invägd i bedömningen.

- *Intresse för och förmåga till ett reflekterande förhållningssätt till det egna arbetet.* Under arbetsprovet ges inledande instruktioner om förutsättningar och önskvärt resultat. Provtagarna uppmanas att fråga om något är oklart. Här prövas förmågan att kommunicera kring uppgiften, både att inhämta och tillgodogöra sig instruktioner. Om en sökande behöver ytterligare upplysningar så ska denne kunna redogöra för hur man tänkt och hur man gjort. Om man har hamnat fel så ska man kunna analysera vad som blivit fel och varför det har blivit fel. Slutligen ska man kunna precisera behovet av ytterligare instruktioner. Här bedöms hur man analyserar behovet av ytterligare instruktioner och hur man tillgodogör sig dessa.

B) Erfarenhet (praktik, arbetslivserfarenhet)

Erfarenheten bedöms utifrån relevansen för utbildningen. Här kan även särskilda betyg/vitsord från arbetsgivare/handledare vägas in.

C) Motivation

Meritförteckningen speglar en inriktning på kunskapssökandet genom valda utbildningar/kurser och yrkesverksamhet. Förefaller motivationen utifrån detta kriterium vara svag påpekas det vid intervjun och sökanden får förklara sin motivation för utbildningen närmare. Om inriktningen enligt ovan saknas eller om den sökandes motivation även efter intervjun är oprecis, bedöms motivationen som svag. Vid intervjun ställs frågor som rör vilka kunskaper man förväntar sig att få under utbildningen och hur man har tänkt använda kunskaperna från programmet i framtiden. Utifrån svaret bedöms om en sökande är motiverad eller inte. Om en sökande visar att den på olika sätt försökt att sätta sig in utbildningens innehåll och programmets olika delar samt visar en god orientering om t.ex. arbetsmarknaden eller ytterligare utbildningsmöjligheter, bedöms den sökande som motiverad. Om svaren är alltför allmänna bedöms sökanden som mindre motiverad.

Bedömning av de olika aspekterna

De olika aspekterna ovan bedöms utifrån en tregradig skala. De olika momenten är beroende av varandra och därför sker sammanvägningen i en diskussion där bedömningsgruppens erfarenheter får betydelse för den slutliga rangordningen. Som utgångspunkt för en sådan diskussion görs en summering av sifferomdömet på de olika momenten. I denna summering får de hantverkliga förutsättningarna relativt stor tyngd (sammanlagt maximalt 12 poäng jämfört med tre poäng vardera för erfarenhet respektive motivation).

Högskoleverkets bedömning

Av Högskoleverkets riktlinjer för ansökningar om alternativt urval framgår att verket kan, om det finns särskilda skäl, bevilja att ett alternativt urval används till högst 50 procent av platserna, inklusive den tredjedel av platserna som lärosätena själva beslutar om från och med höstterminen 2008. Om det är uppenbart att betyg och högskoleprov inte är lämpliga urvalsinstrument, kan Högskoleverket bevilja att alternativt urval används till 100 procent av platserna. Högskoleverkets har tidigare gjort bedömningen att programmet Landskapsvårdens hantverk är av sådan karaktär att det kan motivera ett alternativt urval till samtliga platser. Stor vikt läggs vid förutsättningarna att bli en bra hantverkare.

Universitetet har gjort en uppföljning av urvalsprocessen och konstaterar att antagningsprovet gett en rättvis bild av den sökandes motivation och förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Universitetet konstaterar dock att man kan se att de som hade högre betyg också hade högre poäng på arbetsprovet och ser därför betygsgrundat urval som ett alternativ. Lärosätet vill ha tillstånd för ytterligare ett år för att sedan göra en ny utvärdering. Högskoleverket kan konstatera att en erfarenhet från olika utbildningar med alternativt urval är att de som antagits via den urvalsgruppen i lägre utsträckning avbryter sina studier än de som antagits via betyg och högskoleprov. De antagna via alternativt urval som grupp presterar vanligtvis också minst lika bra som dem som har antagits via betyg.

Högskoleverket anser att det är rimligt att Göteborgs universitet provar antagningsförfarandet ytterligare en antagningsomgång och därefter gör en uppföljning på hela den grupp som antagits på grundval av arbetsprov och intervju.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket beslutar enligt högskoleförordningen 7 kap. 15 § att Göteborgs universitet till programmet Landskapsvårdens hantverk får använda ett alternativt urval enligt ovan till samtliga platser på programmet.

Tillståndet gäller för antagningen till höstterminen 2010. Därefter ska Göteborgs universitet inkomma med en uppföljning av det alternativa urvalet, med särskild tonvikt på arbetsprovet och hur det har fungerat. Uppföljningen ska även innehålla uppgifter om antal sökande respektive antagna, prestationer för tidigare antagna via detta urvalsförfarande, ev. studieavbrott i gruppen osv. Uppföljningen ska vara Högskoleverket till handa senast den 30 september 2010. I samband med denna rapport kan Göteborgs universitet ansöka om fortsatt tillstånd.

Högskoleverket förutsätter att informationen till presumtiva sökande innehåller en noggrann beskrivning av hela urvalsprocessen med särskild betoning på de kriterier som Göteborgs universitet använder för bedömningen.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Åsa Rurling, utredare.

Leif Strandberg

Åsa Rurling